

บทที่ 5

บทสังเคราะห์และบทสรุป

“กาด” หรือตลาด เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนค้าขายสิ่งของ และพบปะสังสรรค์เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ ความคิดและสานสัมพันธ์ของคน ตลาดจึงเป็นพื้นที่สะท้อนให้เห็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนและเป็นพื้นที่สาธารณะที่เชื่อมโยงสังคมชนบทเข้าด้วยกัน “กาด จัว กาดควาย” (กาดวัว กาดควาย) เป็นกาดที่ตั้งขึ้นในชุมชน จัดให้มีขึ้นเฉพาะวันที่กำหนดเท่านั้น แล้วแต่ชุมชนจะประกาศนัดให้มาซื้อของ ซึ่งมีขายทุกอย่าง รวมทั้งวัวและควาย ปัจจุบันกาดวัวควายมีหลงเหลืออยู่ไม่มากนักกำลังประสบกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่กระแสสมัยใหม่ มีผลต่อการธำรงอัตลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นที่เคยมีในอดีต ในช่วงเวลาไม่ถึง 30 ปี จำนวนกาดวัวควายในภาคเหนือลดลงกว่าครึ่งหนึ่งและที่มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่นมีหลงเหลืออยู่เพียงไม่กี่แห่ง ซึ่งกาดที่ยังคงรักษาลักษณะกายภาพและสังคมและมีพื้นที่ของกาดใหญ่ที่สุดคือ กาดวัวควายทุ่งฟ้าบด เชียงใหม่ งานวิจัยกาดวัวควายที่มีอยู่เป็นประเด็นเศรษฐกิจและสังคมแต่ขาดมิติกายภาพที่มีความสำคัญยิ่งต่ออัตลักษณ์สภาพแวดล้อม งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาช่องว่างที่ไม่มีการศึกษามาก่อนคือ องค์ประกอบในเชิงกายภาพและสังคมภายในกาดวัวควาย ที่มีส่วนสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่นของกาดวัวควาย โดยมีเป้าหมายเพื่อนำไปสร้างแนวทางการส่งเสริมและอนุรักษ์อัตลักษณ์พื้นถิ่นของกาดให้มีความเด่นชัดยิ่งขึ้นและเป็นอัตลักษณ์ที่สามารถดึงดูดผู้คนจากนอกท้องถิ่นมาท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการส่งเสริมกาดวัวควายให้เป็นพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวชุมชนต่อไป

ผลการศึกษาในบทที่ผ่านมาได้พบอัตลักษณ์ของกาดวัวควายทุ่งฟ้าบดรวม 10 หัวข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ กายภาพและสังคม ดังนี้

อัตลักษณ์ทางกายภาพ

1. พื้นที่ศูนย์รวม ขนาดใหญ่ และทำเลที่ตั้งดี
2. พื้นที่เปลี่ยนผ่านและเชื่อมต่อ
3. ความหลากหลายของสินค้าและรูปแบบร้านค้า
4. การจัดวางสภาพแวดล้อมตามวิถีพื้นถิ่นชนบท

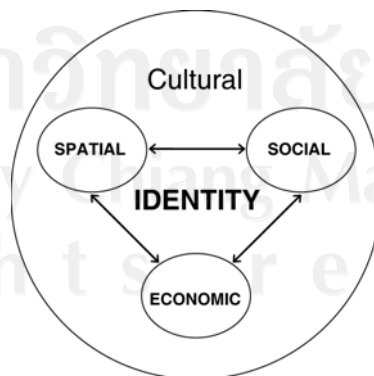
ทางสังคม

1. พื้นที่ร่วมของคนท้องถิ่นและต่างถิ่น

2. ความเก่าแก่ของภาคและการสืบทอดประเพณีการซื้อขายจากรุ่นสู่รุ่น
3. พื้นที่เฉพาะของกลุ่ม เพศ วัย
4. ปฏิสัมพันธ์ของสังคมชนบทที่อบอุ่น ใกล้ชิด กันเอง
5. การค้าวัวควาย และสินค้าเฉพาะ ที่มีช่วงเวลาเปิดทั้งช่วงเช้า
6. บทบาทการเป็นพื้นที่ทางสังคมสำหรับกิจกรรมตามเทศกาลและประเพณีท้องถิ่น

อัตลักษณ์ทางกายภาพและทางสังคมที่พบนั้นเป็นอัตลักษณ์ของภาควัวควายทุ่งฟ้าบด ทั้งหมดที่แสดงคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ทำให้ภาคโดดเด่นขึ้นมาหรือแตกต่างจากภาคอื่น (อภิญา, 2546 ; สันต์, 2551) การหาอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อการอนุรักษ์เกิดจากการนำเอาผลวิจัยอัตลักษณ์รวม ไปเทียบกับอัตลักษณ์พื้นถิ่นในบทที่ 2 ซึ่งได้ผลว่าอัตลักษณ์ที่พบในภาควัวควายทุ่งฟ้าบดนั้นมีผลสอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่กล่าวไว้ในวรรณกรรมสำคัญในหัวเรื่องนี้

อัตลักษณ์พื้นถิ่นของภาควัว ควายทุ่งฟ้าบดที่ได้จากงานวิจัยนี้ได้เพิ่มเติมมิติความสัมพันธ์เชิงกายภาพ-สังคม (Spatio-Social Relationship) ของ Oranratmanee, 2008 ที่กล่าวว่าอัตลักษณ์ของพื้นที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงกายภาพกับสังคมภายใต้กรอบของสังคมวัฒนธรรมที่พื้นที่นั้นตั้งอยู่ ความสัมพันธ์นี้ได้สร้างความหมายเฉพาะให้กับพื้นที่นั้นต่างจากที่อื่น งานวิจัยนี้ได้เชื่อมโยงมิติเศรษฐกิจในการศึกษาเชิงกายภาพและสังคมที่ก่อให้เกิดอัตลักษณ์ของภาควัวควายทุ่งฟ้าบด ความสัมพันธ์ระหว่างกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจที่พบนี้เป็นกลไกสำคัญในการก่ออัตลักษณ์ของภาคที่เกิดขึ้นภายใต้การเปลี่ยนแปลงและพลวัต ผลของการวิจัยนี้ที่ต่อยอดงานวิจัยของ Oranratmanee, 2008 เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงกายภาพ-เศรษฐกิจ-สังคม ดังภาพที่ 5-1

ภาพ 5-1 อัตลักษณ์เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจ

5.1 แนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นถิ่นของภาควิคควายทุ่งฟ้าบด

จากอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่สังเคราะห์ได้จากความสัมพันธ์เชิงกายภาพและสังคมในบริบทเศรษฐกิจของภาคที่สร้างความเฉพาะพื้นถิ่นของภาคขึ้นมาเป็นองค์ความรู้สำคัญที่งานวิจัยนี้ได้พบ อัตลักษณ์นี้หากสามารถนำมาส่งเสริมและอนุรักษ์ให้ยั่งยืนและมีความเด่นชัดมากยิ่งขึ้นสามารถเป็นส่วนสำคัญในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมพื้นถิ่นให้คงอยู่ตามบริบทของสถานที่และเวลาที่เปลี่ยนไป

ผลจากการสัมภาษณ์เจ้าของภาควิคควายทุ่งฟ้าบด คุณบัวผิน ลอมศรี พบว่ามีแนวความคิดในเรื่องของการอนุรักษ์ตลาดแบบชนบทหรือท้องถิ่นและอัตลักษณ์ของภาควิคควาย ในความคิดเห็นของเจ้าของภาค อัตลักษณ์ของภาคทุ่งฟ้าบด คือ “เป็นภาคที่มีวิคควาย มีของขายครบทุกอย่าง คนเยอะแยะ” ซึ่งเป็นความคิดเห็นตรงกับส่วนหนึ่งของผลการศึกษาอัตลักษณ์พื้นถิ่นจากงานวิจัยนี้

ในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ภาควิคควายทุ่งฟ้าบดของเจ้าของภาคมีแนวทางดังต่อไปนี้

- ดูแลภาคในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาทีละขั้นเป็นลำดับตามกำลังทรัพย์ของเจ้าของตลาด
- การปกครองอยู่อาศัยภายในภาค เหมือนพี่เหมือนน้อง ระหว่างเจ้าของตลาด กับพ่อค้าแม่ค้า เป็นที่พึ่ง ดูแลและช่วยเหลือ ทั้งพื้นที่ค้าขาย และความสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้าแม่ค้าภายในตลาด
- สภาพแวดล้อมภายในภาค ไม่ได้บังคับรูปแบบจำกัดในการสร้างร้านค้า มิได้กำหนดความสูงเท่าไร หลังคาเป็นรูปแบบใด ขึ้นอยู่กับความสะดวกกับพ่อค้าแม่ค้า แล้วแต่ความสามารถของแต่ละบุคคล แต่อยู่ภายในพื้นที่ค้าขายของตน ไม่ให้เกินเข้ามาในพื้นที่ถนน เนื่องจากเป็นพื้นที่สาธารณะ
- การพัฒนาความสะอาดเป็นระยะ ตามความเห็นของเจ้าของตลาดและตามการแนะนำจากพ่อค้าแม่ค้าภายในตลาด เช่นการทำรางระบายน้ำ การเทพื้นคอนกรีตถนนทางเดินภายในภาคที่มีการสัญจรมาก เพื่อสะดวกต่อการเดินและขนถ่ายสินค้าสู่ร้านค้า

จะเห็นได้ว่าเจ้าของภาคมีการดูแลภาคตามการจัดการกันเองของคนภายในภาคตามสภาพความเป็นอยู่อย่างพอเพียง มีการพัฒนาเป็นส่วนไปตามกำลังทรัพย์โดยมิได้ยึดยึดรูปแบบของสมัยใหม่แต่ให้กำหนดหรือปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้ค้าขายแต่ละร้านค้าให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมของพื้นที่ตั้งร้านค้า ทั้งรูปแบบการปกครองและการจัดพื้นที่ที่เป็นกันเองโดยมิได้กำหนดพื้นที่อย่างชัดเจน เจ้าของภาคต้องการที่จะอนุรักษ์รูปแบบความเป็นภาคชนบทให้สามารถดำรงอยู่ในลักษณะนี้ต่อไปให้ดำรงอยู่ต่อไปตามการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย แนวคิดอนุรักษ์ของเจ้าของภาคนี้มีส่วนสำคัญในการรักษาอัตลักษณ์ของภาคให้ดำรงอยู่ได้มาถึง 50 ปี โดย

ไม่มีการเสียชีวิตเกิดขึ้นไป อาจกล่าวได้ว่า การสร้างและดำรงอยู่ของภาคีวักควายทุ่งฟ้าบดผ่านกาลเวลา ผลวัด ปัจจัยต่างๆ ส่วนหนึ่งเกิดมาจากความเข้าใจในสภาพแวดล้อมพื้นถิ่นของเจ้าของภาคี

แต่กระนั้นก็ตาม ผลของปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปที่ทำให้อัตลักษณ์พื้นถิ่นบางอย่างภายในภาคีเริ่มเลือนหายไป ทั้งการใช้บรรยากาศสมัยใหม่ การจัดระเบียบประเภทสินค้า การสร้างโครงสร้างอาคารตายตัว ผลจากการสังเคราะห์อัตลักษณ์พื้นถิ่นของภาคีวักควายทุ่งฟ้าบดตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 จะเสนอแนวทางส่งเสริมและอนุรักษ์ภาคีวักควายต่อไป

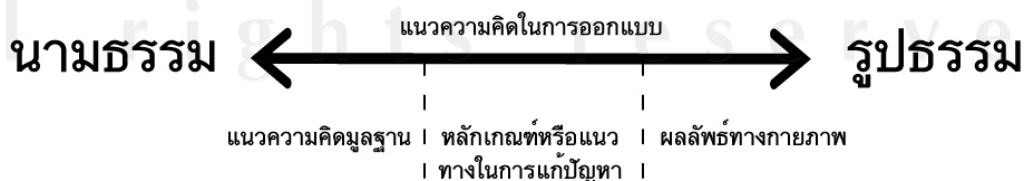
5.1.1 อัตลักษณ์พื้นถิ่นในพื้นที่ทางกายภาพของภาคี

จากการสังเคราะห์อัตลักษณ์พื้นถิ่นทางกายภาพของภาคีประกอบด้วย 4 หัวข้อ คือ

1. พื้นที่ศูนย์รวม ขนาดใหญ่ และทำเลที่ตั้งดี
2. พื้นที่เปลี่ยนผ่านและเชื่อมต่อ
3. ความหลากหลายของสินค้าและรูปแบบร้านค้า
4. การจัดวางสภาพแวดล้อมตามวิถีพื้นถิ่นชนบท

อัตลักษณ์ทั้ง 4 ประการ นำมาสร้างเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์ทั้งหมด ด้วยการวิเคราะห์เป็นพื้นที่ทางกายภาพเพื่อนำมาสร้างแนวทางการส่งเสริมเพื่อสร้างบรรยากาศภาคีพื้นถิ่นเพิ่มมากขึ้น จากแนวความคิดในการออกแบบของ วิมลสิทธิ์ หรั่งกูร (2532) ในการตีความหมายของความคิดในระดับนามธรรม (Programmatic Concepts) ให้เป็นความคิดในระดับรูปธรรม (Design Concept) เพื่อการแก้ปัญหาทางพื้นที่และสถาปัตยกรรม โดยการเสนอผลลัพธ์ทางกายภาพที่ชัดเจน โดยมีกระบวนการ 3 ช่วงความหมาย ได้แก่

- แนวความคิดมูลฐาน
- หลักเกณฑ์หรือแนวทางในการแก้ปัญหา
- ผลลัพธ์ทางกายภาพ

ภาพ 5-2 แนวความคิดในการออกแบบ

จากแนวความคิดในการออกแบบของวิลลิสท์ ทรยางกูร (2532) นำอัตลักษณ์พื้นถิ่นทางกายภาพ มาสร้างผลลัพธ์ออกมาเป็นรูปธรรม ในแต่ละข้อสามารถมีผลลัพธ์ที่มากกว่าหนึ่งข้อ โดยอัตลักษณ์พื้นถิ่นทั้งทางกายภาพทั้ง 4 ข้อนำมาวิเคราะห์ในแนวความคิดมูลฐานเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนตามผลลัพธ์ทางกายภาพที่สังเคราะห์ออกมา คือ การส่งเสริมภาคให้เป็นที่ศูนย์รวมชุมชนและการส่งเสริมการจัดพื้นที่ สถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมให้ได้บรรยากาศพื้นถิ่น

5.1.1.1 การส่งเสริมภาคในการขยายพื้นที่ศูนย์รวมชุมชน

จากอัตลักษณ์พื้นถิ่นของภาคที่เป็น “พื้นที่ศูนย์รวม ขนาดใหญ่ และทำเลที่ตั้งดี” แสดงให้เห็นจุดเด่นของภาคที่เป็นพื้นที่ศูนย์รวมชุมชนทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม มีพื้นที่กว้างใหญ่กว่าภาคอื่นและทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมแก่การตั้งภาคนี้ที่สามารถดึงดูดคนได้จำนวนมาก แต่เนื่องจากภาคัวควายทุ่งฟ้าบด เป็นเพียงพื้นที่ศูนย์รวมชุมชนในการซื้อขายส่วนใหญ่ ในส่วนกิจกรรมทางสังคม มีอยู่ในส่วนร้านค้าสินค้าเฉพาะอย่างและเฉพาะกลุ่มคนเท่านั้น แนวความคิดในการพัฒนาภาคให้เป็นที่ส่วนศูนย์รวมชุมชนให้ทุกกลุ่มผู้ค้าแต่ละประเภทสินค้าลูกค้าและบุคคลทั่วไปที่มีศักยภาพมากขึ้น สามารถทำได้โดยการเพิ่มพื้นที่และส่งเสริมภาคในการขยายพื้นที่ศูนย์รวมชุมชน (Central Place) โดยการสร้างพื้นที่ส่วนหนึ่งขึ้นมาเพื่อเป็นที่ศูนย์รวมชุมชนในทุกกลุ่มทั้งพ่อค้าแม่ค้าสินค้าแต่ละประเภท ลูกค้าและบุคคลทั่วไปทั้งภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง หรือนักท่องเที่ยวก็ตาม เพื่อการมีกิจกรรมร่วมกันภายในภาคและสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้งานภายในพื้นที่ที่เหนียวแน่นยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถเป็นจุดเด่นในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากนอกชุมชนให้มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจสังคมที่เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวชุมชน

ภาพ 5-3 แนวความคิดในการออกแบบส่งเสริมพื้นที่ศูนย์รวม

แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์รวมชุมชน มีทางเลือกในการพัฒนา ดังนี้

- อยู่ในทำเลที่เหมาะสม โดยอาจอยู่ติดถนนหลวง เพื่อการมองเห็นเมื่อสัญจรผ่านไปง่าย หรืออยู่บริเวณพื้นที่ด้านหลังในส่วนร้านค้าอาหารพื้นเมือง เนื่องจากเป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างส่วนหน้าและส่วนหลังซึ่งลูกค้าและบุคคลทั่วไปรู้จักดี บริเวณดังกล่าวในปัจจุบันยังคงเป็นพื้นที่ลานโล่งจึงสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้
- ควรมีอาคารถาวรประกอบพื้นที่ลานโล่ง เพื่อเป็นพื้นที่ศูนย์รวมผู้คนภายในชุมชนโดยมีกิจกรรมพิเศษสำหรับชุมชนร่วมกันได้อย่างเอนกประสงค์ เช่น การบรรยายพิเศษต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อชุมชนและการประกอบวิชาชีพ กิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน
- ควรมีพื้นที่สำหรับนั่งพัก เนื่องจากการเดินซื้อของในภาคขนาดใหญ่มีระยะเวลานานก่อให้เกิดความเมื่อยล้า หิว ระบายน้ำ และภายในภาคมีแต่ร้านค้าไม่มีส่วนนั่งพัก เมื่อนั่งพักร่วมกันของผู้ที่มาพักผ่อน จะส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ชุมชนและนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น
- ควรเป็นพื้นที่บอกเล่าประวัติศาสตร์และความสำคัญของภาค ตามแนวคิดท่องเที่ยวชุมชน การบอกเล่าประวัติศาสตร์จะนำมาซึ่งการจดจำได้และให้ความสำคัญ พื้นที่จัดแสดงประวัติศาสตร์นี้ทำให้เรื่องราวของภาคกลับมามีชีวิตทั้งแก่ชุมชนและนักท่องเที่ยวได้
- จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้พอเพียงแก่ความต้องการภายในชุมชน เช่น ห้องน้ำ ถึงขยะ เป็นต้น

จากการเพิ่มพื้นที่และส่งเสริมภาคในการขยายพื้นที่ศูนย์รวมชุมชนสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ในการเป็นพื้นที่ศูนย์รวมผู้ใช้บริการในภาค เพื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษ ตามแต่ละเทศกาล ประเพณีท้องถิ่น เป็นพื้นที่นั่งพักผ่อนของผู้ใช้บริการทั่วไป ที่มีได้มีร้านค้าประจำ และการส่งเสริมในการท่องเที่ยวชุมชนจากการเป็นพื้นที่ในการนำเสนอข้อมูลความสำคัญของภาคและอัตลักษณ์ของภาคเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์รูปแบบภาคท้องถิ่น อีกทั้งยังสามารถเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ขององค์กรต่างๆ ที่ต้องการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ชุมชนได้

5.1.1.2 การจัดพื้นที่ สถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมตามบรรยากาศพื้นดิน

การสังเคราะห์ในส่วนนี้ประยุกต์ใช้อัตลักษณ์พื้นดินทางกายภาพในเรื่อง “พื้นที่เปลี่ยนผ่านและเชื่อมต่อ” “ความหลากหลายของสินค้าและรูปแบบร้านค้า” และ “การจัดวางสภาพแวดล้อมตามวิถีพื้นถิ่นชนบท” ในการออกแบบจัดการจัดพื้นที่ รูปแบบสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมภายในภาคที่มีลักษณะเฉพาะในการส่งเสริมบรรยากาศพื้นดินให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยการสร้างผลลัพธ์ทางกายภาพในแต่ละข้อของอัตลักษณ์ดังนี้

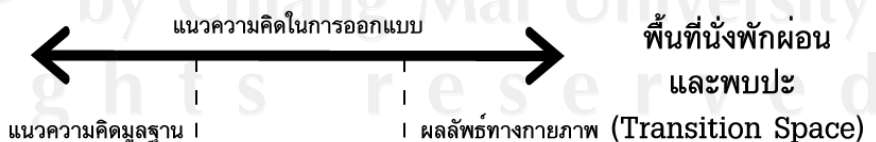
1) การส่งเสริมและเพิ่มพื้นที่เชื่อมผ่านภายในภาค

“พื้นที่เปลี่ยนผ่านและเชื่อมต่อ” มีสร้างพื้นที่เปลี่ยนผ่านเป็นส่วนเชื่อมต่อผู้คนทั้งสองส่วนคือ ร้านค้าอาหารแห้งและสด แต่ละร้านค้ามีพื้นที่ร่วมระหว่างผู้ค้ากับลูกค้าและพื้นที่ส่วนตัวที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งการจัดพื้นที่ทั้งหมดเป็นไปตามการจัดการพื้นที่ตนเอง

การส่งเสริมการจัดพื้นที่ภายในภาคสร้างส่งเสริมในส่วนการเพิ่มพื้นที่เชื่อมผ่านภายในภาคให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อเชื่อมต่อพื้นที่ในแต่ละส่วนได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น ซึ่งเป็นการขยายพื้นที่ร่วมของผู้ค้าและลูกค้า ในส่วนการจัดการพื้นที่เป็นสิ่งที่จำเป็นในการปรับปรุงเนื่องจากการจัดพื้นที่ ที่เกิดจากการจัดการพื้นที่ตนเองจากคนในท้องถิ่นถือเป็นการจัดการพื้นที่รูปแบบพื้นถิ่นซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของภาค

จากแนวความคิดในการออกแบบในระดับนามธรรม คือ การส่งเสริมเพิ่มพื้นที่เชื่อมผ่านร้านค้าอาหารพื้นถิ่นและเครื่องดื่ม เป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างส่วนพื้นที่ด้านหน้าและพื้นที่ด้านหลัง ซึ่งเป็นเหมือนที่นั่งพักรับประทานอาหารและนั่งพูดคุยระหว่างบุคคลทั่วไป จากการที่พื้นที่เชื่อมผ่านเป็นพื้นที่นั่งพักผ่อน ในการที่เพิ่มส่วนร้านค้าอาหารพื้นถิ่นและเครื่องดื่มอาจเป็นทางเลือกที่ไม่เหมาะสมเนื่องจาก ในปัจจุบันร้านค้าพื้นถิ่นและเครื่องดื่มมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการภายในชุมชน จึงมีแนวความคิดในระดับรูปธรรม คือ การเพิ่มพื้นที่เชื่อมภายในลักษณะของเป็นพื้นที่นั่งพักผ่อนและนั่งพบปะกันของคนในแต่ละกลุ่ม (Transition Space)

การส่งเสริมและ
เพิ่มพื้นที่เชื่อมผ่าน
ภายในภาค

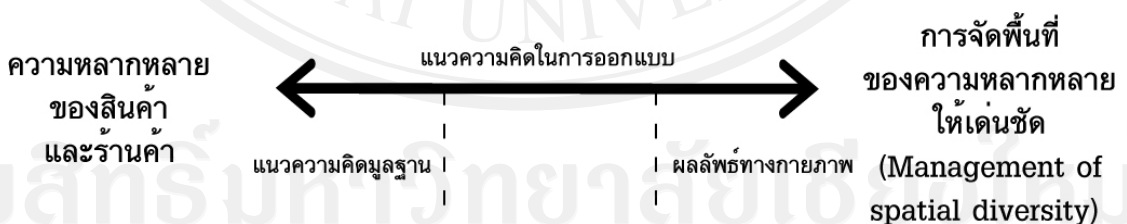
ภาพ 5-4 แนวความคิดในการออกแบบส่งเสริมพื้นที่เชื่อมผ่าน

การเพิ่มพื้นที่นั่งพักผ่อนเป็นการจัดพื้นที่หรือเฟิงสำหรับนั่งพักผ่อนของลูกค้าและบุคคลทั่วไป ที่ไม่เกี่ยวข้องกับร้านค้าภายในภาค เป็นการจัดเพิ่มของเจ้าของภาคเพื่อเป็นพื้นที่บริการความ

สะดวกเพิ่มเติมแก่ผู้ใช้งาน ซึ่งจัดในบริเวณที่มีการสัญจรของผู้คนหนาแน่น หรือเพิ่มเติมในพื้นที่เปลี่ยนผ่านระหว่างพื้นที่ส่วนหน้าและส่วนหลัง เพื่อการนั่งพักผ่อนจากการจับจ่ายใช้สอย เนื่องจากมีกลุ่มลูกค้าบางกลุ่มเป็นผู้สูงอายุมักเดินนานไม่ได้ จึงต้องนั่งพักเป็นช่วง โดยพื้นที่นั่งพักผ่อนเป็นในรูปแบบแคร่ที่นั่งไม้ธรรมชาติหรือวัสดุอื่นจากธรรมชาติ ตั้งอยู่ใต้ต้นไม้ หรือในบริเวณที่ยังไม่มีร้านค้าเข้าพื้นที่

2) ความหลากหลายของสินค้าและร้านค้า

“ความหลากหลายของสินค้าและรูปแบบร้านค้า” ภายในกาตทุ่งฟ้าบดมีหลากหลายประเภทสินค้าที่ทำให้ลูกค้าสามารถเลือกสินค้าได้ทุกอย่างที่ต้องการ ในแต่ละประเภทสินค้ามีการจัดวางสินค้าที่แตกต่างกันทำให้รูปแบบร้านค้ามีความหลากหลายขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้ค้าอีก มีหลายส่วนที่สำคัญทั้ง ส่วนค้าอาหารแห้งและสด สินค้าเกี่ยวกับเกษตรกรรม หัตถกรรม พื้นเมือง และสินค้าทั่วไป ทั้งเสื้อผ้า รองเท้า เบ็ดเตล็ด ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของกาตที่ดึงดูดลูกค้าและบุคคลทั่วไป แสดงถึงผู้ค้าขายจำนวนมากและหลากหลายภายในกาต การส่งเสริมและอนุรักษ์ในความหลากหลายของสินค้าและร้านค้าจึง คือ การจัดพื้นที่ของความหลากหลายให้เด่นชัด (Management of Spatial Diversity) และการแบ่งพื้นที่ในสินค้าแต่ละประเภทให้มีสินค้าประเภทที่หลากหลายยิ่งขึ้น และมีการจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อที่เป็นการดึงดูดพ่อค้าแม่ค้าในสินค้าประเภทใหม่หรือสินค้าประเภทเดียวกันเพิ่มขึ้นจากการจัดพื้นที่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นทางเลือกที่หลากหลายเพิ่มขึ้นในการเลือกซื้อสินค้าของลูกค้าและบุคคลทั่วไป จึงเป็นการช่วยให้เกิดความหลากหลายของสินค้าและร้านค้าเพิ่มเติมเข้าไปภายในกาต

ภาพ 5-5 แนวความคิดในการส่งเสริมความหลากหลายของสินค้าและร้านค้า

3) การส่งเสริมบรรยากาศผลิตเพลินในการเดิน

“การจัดวางสภาพแวดล้อมตามวิถีพื้นถิ่นชนบท”เป็นองค์ประกอบทางกายภาพที่สร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความรู้สึกผลิตเพลินในการเดินซื้อสินค้าและการเดินเล่นภายในภาคีควายทุ่งฟ้าบด ประกอบด้วย

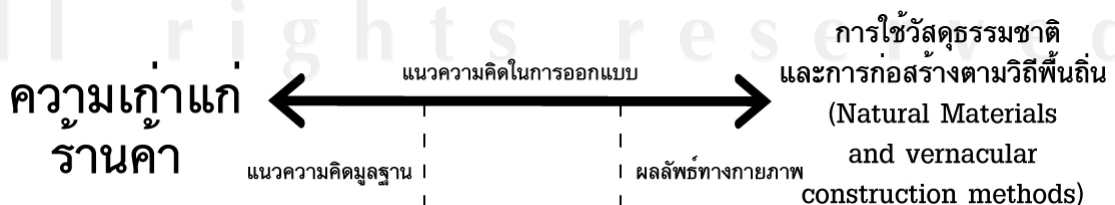
- ความเก่าแก่ของร้านค้า ดูเป็นบรรยากาศร้านค้าพื้นถิ่นและพื้นบ้าน
- พื้นที่ร้านค้าภายในภาคีควายทุ่งฟ้าบดได้ความรู้สึกอบอุ่น เป็นกันเอง
- ความร่มรื่นและเย็นสบายภายในภาคีควายทุ่งฟ้าบด
- โปร่งโล่ง

สภาพแวดล้อมของภาคีควายทุ่งฟ้าบดทั้งหลายนี้เป็นความคิดในรูปแบบนามธรรม ซึ่งทำการสร้างแนวความคิดในการออกแบบเพื่อหาผลลัพธ์ทางกายภาพในแต่ละส่วนดังนี้

ความเก่าแก่ของร้านค้า ดูบรรยากาศร้านค้าพื้นถิ่นและพื้นบ้าน

จากแนวความคิดในการออกแบบ ความคิดในระดับนามธรรม คือ ความเก่าแก่ของร้านค้า ดูเป็นบรรยากาศร้านค้าพื้นถิ่น ซึ่งความเก่าแก่ของร้านค้าเกิดจากการสร้างร้านค้าจากผู้ค้าขายเอง ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งรูปแบบพื้นถิ่น ซึ่งรูปแบบร้านค้าจากการสร้างโดยผู้ค้าขายเอง หรือบุคคลในพื้นที่ชุมชน ถือเป็นสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นทั้งสิ้น จาก ระวีวรรณ โอพารัตน์มณี (2552) กล่าวว่า สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นหมายถึง สิ่งก่อสร้างตลอดจนสภาพแวดล้อมกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นในแต่ละท้องถิ่น โดยใช้วัสดุก่อสร้างท้องถิ่นที่มีลักษณะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม เพื่อสนองความต้องการของชุมชนนั้นๆ รูปแบบของสิ่งก่อสร้างอาจจะพัฒนาไปจากรูปแบบเดิมโดยปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ร้านค้าภายในภาคีควายทุ่งฟ้าบด ทั้งหมดจึงถือเป็นสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น โดยรูปแบบร้านค้าที่ใช้วัสดุจากธรรมชาติหรือในท้องถิ่นจะให้ความรู้สึกเป็นสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมากกว่าร้านค้าประเภทอื่น

ดังนั้นแนวความคิดในระดับรูปธรรมคือ การรักษารูปแบบร้านค้าสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นและสร้างแนวทางสำหรับผู้สนใจในร้านค้าพื้นถิ่น

ภาพ 5-6 แนวความคิดในการออกแบบความเก่าแก่ร้านค้า

การรักษารูปแบบร้านค้าสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นและสร้างแนวทางสำหรับผู้สนใจในร้านค้าพื้นถิ่น โดยแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น จาก Rapoport (2006) กล่าวถึงการศึกษาการออกแบบสภาพแวดล้อมพื้นถิ่น (Vernacular Design) เป็นการค้นหาสิ่งประกอบสำคัญที่สร้างขึ้นมาจากสภาพแวดล้อม พื้นที่ สถาปัตยกรรม โดยการนำสิ่งที่สนใจหรือมีเสน่ห์ดึงดูด มาเลียนแบบหรือคัดลอกเพื่อ มาใช้ในการออกแบบ ซึ่งนำตัวอย่างที่มีรูปแบบร้านค้าที่ได้บรรยากาศสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ซึ่งมีรูปแบบการใช้วัสดุธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่นมาใช้ในการสร้าง 2 ร้านค้า ดังนี้

- ร้านค้าผลไม้ บริเวณร้านค้าอาหารสดอาหารแห้ง

ภาพ 5-7 ร้านค้าผลไม้ บริเวณร้านค้าอาหารสดอาหารแห้ง

- ร้านค้าเชือกผูกสัตว์ บริเวณร้านค้าสินค้าเกษตรกรรม

ภาพ 5-8 ร้านค้าเชือกผูกสัตว์ บริเวณร้านค้าสินค้าเกษตรกรรม

จากทั้ง 2 ร้านค้านี้เป็นตัวอย่างที่มีรูปแบบร้านค้าที่ได้บรรยากาศสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น มีรูปแบบการใช้วัสดุธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่นที่ยังคงหลงเหลืออยู่ภายในภาคใต้ ควายทุ่งฟ้าบด มี

อยู่จำนวนไม่เกิน 5 ร้านค้าภายในภาค รูปแบบและการจัดวางขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการค้าขายซึ่งสามารถนำแนวทางจาก 4.1.1.3 การจัดวางและการใช้งานของร้านค้าภายในภาคไว้ ควบคู่กันมาใช้ในการออกแบบพื้นที่ร้านค้าได้

รูปแบบร้านค้าที่ได้รับบรรยากาศสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น เกิดจากการใช้วัสดุธรรมชาติและการก่อสร้างตามวิถีพื้นถิ่น (Natural Materials and Vernacular Construction Methods) คือ หลังคาใบตองตึง ใบตองเหียง หญ้าคา หญ้าแฝก ไม้ ไม้ไผ่ ซึ่งถือเป็นวัสดุธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่นนำมาประกอบเป็นร้านค้าส่วนใดส่วนหนึ่ง ซึ่งผู้ค้าส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่ใช้เนื่องจากยุคสมัยเปลี่ยนมีวัสดุที่คงทนถาวรมากมายแทนที่ รูปแบบร้านค้าจึงค่อยลดความเป็นพื้นถิ่นลงไป

ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมการอนุรักษ์ คือการสร้างความรู้และความเข้าใจใน ความสำคัญของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่สามารถสร้างบรรยากาศให้ได้รูปแบบภาคพื้นถิ่น แก่เจ้าของภาคและพ่อค้าแม่ค้า ซึ่งมีประโยชน์ต่อพื้นที่ สามารถกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางพื้นถิ่นที่มีคุณค่าทำให้เป็นจุดเด่นและจุดขาย แก่บุคคลจากท้องถิ่นอื่น หรือนักท่องเที่ยวมาใช้บริการมากขึ้น ทำให้รายได้ เศรษฐกิจภายในพื้นที่มีจำนวนสูงขึ้น ซึ่งค่อยพัฒนาร้านค้าจากร้านค้าที่สร้างขึ้นใหม่ หรือร้านค้าที่ทรุดโทรมต้องการการซ่อมแซม จากการแนะนำจากเจ้าของภาคให้ภาคไว้ควบคู่กันมาจะมีบรรยากาศภาคพื้นถิ่นมากยิ่งขึ้น

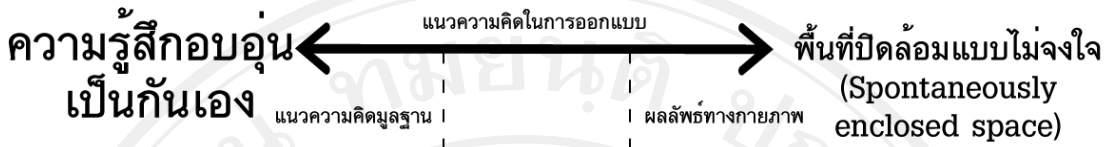
พื้นที่ร้านค้าภายในภาคได้ความรู้สึกอบอุ่น เป็นกันเอง

แนวความคิดในการออกแบบ ความคิดในระดับนามธรรม คือ ความรู้สึกอบอุ่น เป็นกันเอง ซึ่งความรู้สึกนี้เกิดจากการจัดพื้นที่ร้านค้าภายในภาคไว้ ควบคู่กันมา ดังนี้

- การจัดร้านค้าส่วนใหญ่เรียงชิดกันหมดเรียงเป็นแถวแนวยาว โดยไม่มีพื้นที่เว้นห่างระหว่างร้านค้า
- ทางเดินสัญจรภายในภาคแต่ละช่องทาง ถูกขนาบด้วยร้านค้าตลอดทั้งแถว โดยระยะทางเดินแคบ ทำให้ถูกปิดล้อมด้วยร้านค้าตลอดทางเดิน
- ความสูงของหลังคาที่สูงประมาณ 2 เมตร แต่ละร้านค้ามีความสูงต่ำไม่เท่ากัน โดยหลังคาคลุมบริเวณทางเดินหมด ทำให้แสงลอดผ่านเพียงบางส่วน
- พื้นที่ภายในภาค ยังคงเป็นพื้นดินอัดแน่น

พื้นที่ภายในภาคที่มีได้เกิดจากความตั้งใจในการออกแบบ ก่อให้เกิดพื้นที่ที่ปิดล้อมต่อลูกค้าและบุคคลทั่วไป และแสงลอดผ่านภายในทางเดินจากการซ้อนทับกันของร้านค้า ทำให้แสงภายในทางเดินสลัว จากพื้นที่ดังกล่าวก่อให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นและเป็นกันเอง ทางสัญจรที่แคบร้านค้าที่

วางตัวติดทางเดินทำให้ผู้ค้าและลูกค้าความใกล้ชิดกันมาก พื้นที่ส่วนบุคคล และเขตกันชนร่างกาย (Body Buffer Zone) ลดแคบลงทำให้รู้สึกเป็นกันเอง จากความใกล้ชิดระหว่าง ผู้ค้า ลูกค้า และพื้นที่

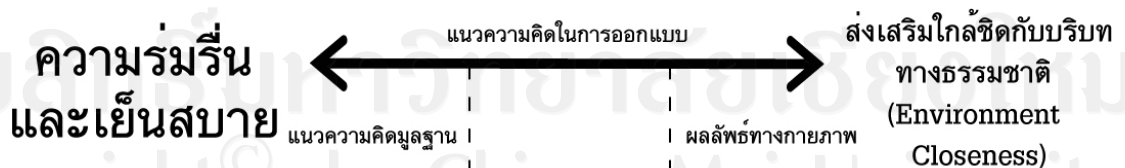
ภาพ 5-9 แนวความคิดในการออกแบบความรู้สึกอบอุ่น

พื้นที่ปิดล้อมแบบไม่ตั้งใจ (Spontaneously Enclosed Space) ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นและเป็นกันเอง ส่วนใหญ่สามารถรู้สึกได้จากส่วนทางเดินสัญจร ซึ่งสามารถเพิ่มการจัดพื้นที่ภายในภาคให้ใกล้ชิดเพิ่มขึ้นในส่วนที่ยังห่างกันอยู่ โดยมีองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมบรรยากาศ ทั้งพื้นดิน และแสงที่ลอดช่องว่างระหว่างหลังคา โดยอาศัยการจัดรูปแบบพื้นที่ใน

4.1.1.3 การจัดวางและการใช้งานของร้านค้าภายในภาคตัว ควายทุ่งฟ้าบด มาใช้เป็นแนวทางในการจัดพื้นที่

ความร่มรื่นและเย็นสบายภายในภาค

แนวความคิดในการออกแบบ ความคิดในระดับนามธรรม คือ ความร่มรื่นและเย็นสบายภายในภาค ความรู้สึกนี้เกิดจากการสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ คือ ต้นไม้ภายในบริเวณภาค ซึ่งทำให้สามารถให้ร่มเงาแก่ร้านค้าที่อยู่ใต้ต้นไม้ ซึ่งเป็นรูปแบบพื้นที่ที่ร้านค้ามีการแทรกตัวอยู่ภายในสร้างแวดล้อมและบริบททางธรรมชาติที่มีการไหลผ่านจากลมของต้นไม้พัดผ่านเข้าสู่ร้านค้ามากขึ้น (Ventilation Space)

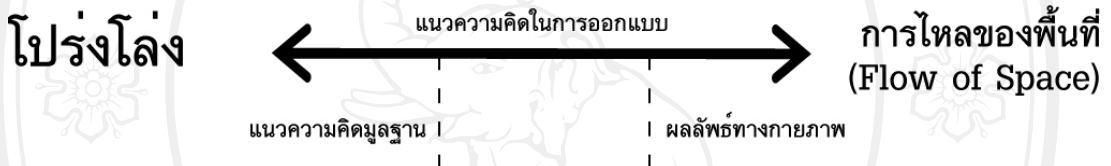
ภาพ 5-10 แนวความคิดในการออกแบบความร่มรื่นและเย็นสบาย

ปัจจุบันจำนวนต้นไม้ภายในภาคมีมากในส่วนด้านหลัง และมีบางส่วนในส่วนทางเดินสัญจรภายในภาค การส่งเสริมรู้สึกร่มรื่นและเย็นสบายภายในภาค คือการส่งเสริมภาคให้ใกล้ชิดกับบริบททางธรรมชาติ (Environment Closeness) ในการสร้างสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติภายในภาคให้เพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มพื้นที่ร่มเงาให้แก่ภาคมากยิ่งขึ้นส่งผลให้เกิดการไหลผ่านของลมจากร่มไม้เข้าสู่ทั้งภายในทางเดินและภายในร้านค้า ซึ่งสามารถปลูกแทรกกระหว่างร้านค้าภายในพื้นที่ค้าขาย

ได้ หากปลูกตั้งแต่ปัจจุบัน เมื่อเวลาผ่านไป 6-10 ปี ต้นไม้จะสูงใหญ่เพิ่มขึ้นเต็มพื้นที่ภาค ก่อให้เกิดความร่มรื่นและเย็นสบาย และยังได้ความรู้สึกสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

โปร่งโล่ง

แนวความคิดในการออกแบบ ความคิดในระดับนามธรรม คือ โปร่งโล่ง ความรู้สึกนี้เกิดจากเดินภายในภาคที่เส้นทางของร้านค้ามีการเปิดโล่งเพื่อให้แสงและลมสามารถพัดผ่านเข้าสู่ภายในร้านค้าได้ มีลักษณะที่โปร่งโล่งในการสัญจร สามารถมองเห็นร้านค้าแต่ละร้านค้าได้อย่างทั่วถึง และจากการสภาพพื้นที่บางส่วนที่มีลักษณะเป็นลานโล่งสามารถมองเห็นธรรมชาติ ร้านค้า และพื้นที่ค้าขาย วั ว วย และไ้ ซึ่งพื้นที่ในส่วนนี้อยู่ส่วนด้านหลัง ที่เป็นพื้นที่ลานโล่งกว้างมากสามารถรับกับบรรยากาศธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

ภาพ 5-11 แนวความคิดในการออกแบบความรู้สึกโปร่งโล่ง

การส่งเสริมก่อให้เกิดความรู้สึกโปร่งโล่ง คือ จัดการพื้นที่เส้นทางเดินให้มีช่องแสงและช่องลมพัดผ่านได้ เพื่อให้เกิดการไหลของพื้นที่ (Flow of Space) จากสภาพแวดล้อมเข้าสู่ภายในร้านค้าและพื้นที่ภาคโดยรวม เนื่องจากภาคนี้ส่วนใหญ่มีการปิดคลุมพื้นที่ทางเดินทั้งหมด เช่น กาดนัดจตุจักร ที่มีความปิดทึบและเกิดความรู้สึกที่อึดอัด จึงมีการแบ่งพื้นที่ทางแนวตั้งให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่เหนือศีรษะที่ประกอบด้วยท้องฟ้าและร่มไม้ ให้เห็นถึงบริบทของสภาพแวดล้อมโดยรอบและก่อให้เกิดความโปร่งโล่งของพื้นที่ทางเดินและสภาพโดยรวมของภาคในการเว้นพื้นที่ส่วนด้านหลังไว้คงเดิมเพื่อให้พื้นที่ภายในภาคมีพื้นที่เปิดโล่งในเพื่อสามารถมองเห็นพื้นที่ค้าวั ว วย และบริบทธรรมชาติได้อย่างชัดเจน

ในการสร้างแนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นที่ทางกายภาพทั้งหมดเป็นการสร้างส่งเสริมบรรยากาศภาคพื้นถิ่นให้เด่นชัดยิ่งขึ้นเพื่อสะดวกต่อการรับรู้ของบุคคลที่ได้มาภาค เพื่อเป็นสิ่งเฉพาะดึงดูดในการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งสามารถพัฒนาพื้นที่ตามสภาพเศรษฐกิจและการจัดการของเจ้าของภาคเป็นลำดับ

5.1.2 อัตลักษณ์พื้นที่ในพื้นที่ทางสังคมของภาค

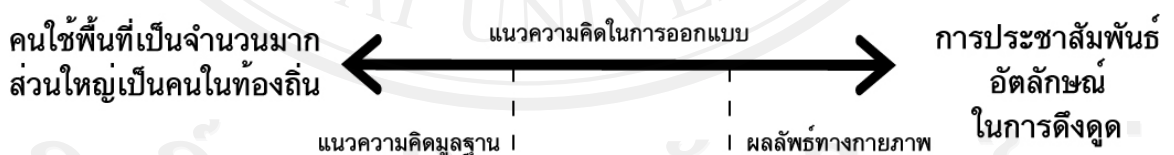
การสังเคราะห์อัตลักษณ์พื้นที่ทางสังคมของภาคประกอบด้วย 6 อัตลักษณ์ คือ

1. พื้นที่ร่วมของคนท้องถิ่นและต่างถิ่น
2. ความเก่าแก่ของภาคและการสืบทอดประเพณีการซื้อขายจากรุ่นสู่รุ่น
3. พื้นที่เฉพาะของกลุ่ม เพศ วัย
4. ปฏิสัมพันธ์ของสังคมชนบทที่อบอุ่น ใกล้ชิด กันเอง
5. การค้าวัวควาย และสินค้าเฉพาะ ที่มีช่วงเวลาเปิดทั้งช่วงเช้า
6. บทบาทการเป็นพื้นที่ทางสังคมสำหรับกิจกรรมตามเทศกาลและประเพณีท้องถิ่น

นำอัตลักษณ์พื้นที่ทางสังคม มาสร้างผลลัพธ์ออกมาเป็นรูปธรรมแบ่งเป็นข้อย่อยในแต่ละหัวข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1) การประชาสัมพันธ์ภาควัวควายทุ่งฟ้าบด

จากอัตลักษณ์ในส่วน “พื้นที่ร่วมของคนท้องถิ่นและต่างถิ่น” ซึ่งคนใช้พื้นที่เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น มาใช้บริการทั้งซื้อขายสินค้าและมีคนจากนอกพื้นที่และนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมากขึ้น ซึ่งสามารถเพิ่มการหมุนเวียนของเงินและสินค้ามากขึ้นภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง โดยการประชาสัมพันธ์ภาควัวควายทุ่งฟ้าบดเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่มีอัตลักษณ์หลากหลายประการในการดึงดูดผู้คนเข้ามาท่องเที่ยวและจับจ่ายใช้สอย ภายใต้การปรับปรุงและส่งเสริมอัตลักษณ์ให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

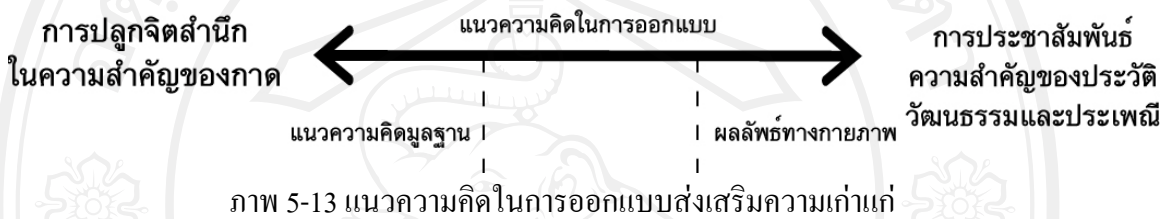

ภาพ 5-12 แนวความคิดในการออกแบบให้คนใช้พื้นที่เป็นจำนวนมาก

การประชาสัมพันธ์ภายในภาคด้วยการตีความความสำคัญ ที่มาและอัตลักษณ์ที่สำคัญของภาคในส่วนบริเวณด้านหน้าทางเข้า ที่มีการสัญจรผ่านหนาแน่นและไม่ขัดขวางทางเดิน สำคัญผู้คนที่มาภายในพื้นที่สามารถนำไปบอกต่อแก่บุคคลทั่วไป ซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาในระยะหนึ่งที่สามารถรับทราบโดยกว้างและเมื่อเป็นที่สนใจของผู้คน สื่อและสิ่งพิมพ์ต่างๆ จะเข้ามาทำการประชาสัมพันธ์ภาคให้จากความมีชื่อเสียงมากขึ้น

2) การปลูกจิตสำนึกในความสำคัญของ ประวัติ ประเพณีและวัฒนธรรม

อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติ ประเพณีและวัฒนธรรม คือ ความเก่าแก่ของภาคและวัฒนธรรมในการซื้อขายที่ถ่ายทอดรุ่นต่อรุ่นและกิจกรรมตามเทศกาลและประเพณีที่แทรกภายในภาค เป็นคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ทั้งเชิงสังคมเกษตรกรรม วัฒนธรรมการซื้อขาย พิธีเกี่ยวข้องกับเทศกาลและประเพณีที่สำคัญภายในท้องถิ่น ซึ่งคนรุ่นหลังภายในพื้นที่เริ่มไม่ทราบและให้ความสำคัญในเรื่องเหล่านี้ ในการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางความเก่าแก่ของพื้นที่ วัฒนธรรมเทศกาลและประเพณีให้คงอยู่

แนวทางในการปลูกจิตสำนึกเป็นรูปแบบเดียวกับการประชาสัมพันธ์ให้ผู้คนรับรู้พื้นที่ ในรูปแบบการจัดทำป้ายนำเสนอ ความสำคัญและที่มาสำคัญเยาวชนรุ่นหลังถึงความสำคัญของพื้นที่ที่เจริญเติบโตขึ้น รวมถึงรูปแบบวัฒนธรรมการค้าขายจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งอาจมีการพัฒนาองค์ความรู้ด้วยกันในแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพแก่กันและกันภายในพื้นที่ศูนย์รวมชุมชนใน 5.1.1.1 และเป็น พื้นที่ในการนำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องการเทศกาลและประเพณีไปจัดภายในพื้นที่แห่งนี้ เพื่อการจัดการที่สะดวกและอยู่ภายในส่วนที่กำหนด ส่วนที่ยังคงเดินขบวนแห่ภายในภาคก็ยังคงดำรงต่อไป เนื่องจากเป็นอัตลักษณ์เด่นของภาค

3) การส่งเสริมพื้นที่เฉพาะของกลุ่มคนและเฉพาะเพศ

ภายในการมีการครอบครองพื้นที่ทางเพศที่หลากหลายขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้า เช่น พื้นที่ค้าขายอาหารแห้งและสด เป็นส่วนพื้นที่เพศหญิง ในส่วนการค้าสัตว์ สินค้าทางเกษตรกรรม และเช่าพระ เป็นส่วนพื้นที่เพศชาย และเป็นพื้นที่เฉพาะกลุ่มคนที่มีความชอบในสินค้าประเภทเดียวกัน มาพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ในแต่ละพื้นที่เฉพาะนั้น ปัจจุบันมีพื้นที่รองรับต่อการรวมกลุ่มและนั่งคุยกัน ซึ่งเกิดจากการสร้างพื้นที่กันเองตามได้ร่มไม้ หรือบริเวณใกล้เคียงร้านค้าสินค้าแต่ละประเภท ซึ่งสามารถเพิ่มพื้นที่นั่งพักผ่อนเพิ่มเติมเช่นเดียวกันการเพิ่มพื้นที่เปลี่ยนผ่าน เพื่อเป็นการเป็นพื้นที่บริการความสะดวกเพิ่มเติมแก่ผู้ใช้งาน

ภาพ 5-14 แนวความคิดในการออกแบบส่งเสริมพื้นที่เฉพาะ

4) การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ของผู้ใช้งานที่เป็นกันเอง ทำให้การซื้อขายไม่เป็นทางการ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ค้าและลูกค้าที่เป็นกันเอง ทำให้การซื้อขายไม่เป็นทางการ ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่เป็นคนภายในท้องถิ่นที่ขายระหว่างคนภายในภูมิภาค การค้าขายเป็นแบบชาวบ้านจึงไม่จำเป็นต้องมีพิธีรีตองในการค้าขาย อีกทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นพื้นฐานของพ่อค้าแม่ค้าและลูกค้าภายในชุมชน ในส่วนที่สามารถส่งเสริมได้คือ การจัดพื้นที่ร้านค้าภายในภาคให้เอื้อต่อความรู้สึกเป็นกันเองแก่ลูกค้า คือ การจัดพื้นที่ปิดล้อมต่อลูกค้าที่ก่อให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นและเป็นกันเอง เช่นเดียวกับการออกแบบพื้นที่ร้านค้าภายในภาคได้ความรู้สึกอบอุ่น เป็นกันเอง ที่มีแนวทางใน 5.1.1

5) ส่งเสริมพื้นที่กาดวัว ควาย และพื้นที่ค้าขายสินค้าเฉพาะอย่าง

พื้นที่ในส่วน กาดวัว ควาย และพื้นที่ค้าขายสินค้าเฉพาะอย่างถือเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลทั่วไปรู้จักพื้นที่แห่งนี้ เนื่องจากส่วนพื้นที่ แตกต่างจากพื้นที่อื่น วิถีชีวิตการค้าขายยังคงรูปแบบเดิมตั้งแต่อดีต ซึ่งสมควรอนุรักษ์ให้คงอยู่ในรูปแบบเดิมต่อไป

การส่งเสริมพื้นที่กาดวัว ควาย จึงเป็นไปในรูปแบบการประชาสัมพันธ์มากขึ้น จากการบอกกล่าวต่อกันของคนในพื้นที่และคนที่เคยมา ถึงพื้นที่ ค้าวัว ควาย ที่ยังคงเหลืออยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเยาวชนในเมืองสมัยใหม่แทบไม่เคยเห็น ไม่เคยรู้จักและไม่เคยมา หรือเป็นไปในรูปแบบประชาสัมพันธ์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ หากมีทุนทรัพย์จัดสรร ในส่วนนี้ เพื่อเป็นการดึงดูดผู้คนจากพื้นที่อื่น ให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของกาดวัวควายทุ่งฟ้าบด

การส่งเสริมและอนุรักษ์อัตลักษณ์พื้นที่ถิ่นในพื้นที่ทางกายภาพและสังคมของกาด สามารถกระทำได้โดยความร่วมมือของเจ้าของกาด พ่อค้าแม่ค้า ลูกค้าภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงและบุคคลทั่วไปที่มาท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นที่ถิ่นที่คงอยู่ให้เด่นชัดยิ่งขึ้นในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยการพัฒนาอัตลักษณ์ทางกายภาพ ปลูกจิตสำนึกในการรักษาอัตลักษณ์ทางสังคม เพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกาดและการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

แนวทางแนะนำการออกแบบพื้นที่สถาปัตยกรรมภายในภาคพื้นดิน

แนวทางในการออกแบบพื้นที่และสถาปัตยกรรมภายในภาคพื้นดิน เพื่อให้ได้ความรู้สึกและบรรยากาศถึงสภาพแวดล้อมพื้นดิน จากอัตลักษณ์พื้นดินในพื้นที่ทางกายภาพของภาค นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบและจัดระเบียบแนวความคิดตามแนวทางการออกแบบของ วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2532) มาขยายความเพิ่มเติมดังนี้

แนวความคิดมูลฐาน	หลักเกณฑ์หรือแนวทางในการแก้ปัญหา	ผลลัพธ์ทางกายภาพ
พื้นที่ศูนย์รวมขนาดกว้างใหญ่และทำเลที่ตั้งดี	การส่งเสริมภาคในการขยายพื้นที่ศูนย์รวมชุมชน	จัดพื้นที่ศูนย์รวมชุมชนในกิจกรรมและการพักผ่อนแก่ผู้ใช้พื้นที่
พื้นที่เปลี่ยนผ่านเพื่อเชื่อมระหว่างสองส่วน	การเพิ่มพื้นที่เชื่อมภายในลักษณะของเป็นพื้นที่นั่งพักผ่อน	จัดพื้นที่หรือเพิงสำหรับนั่งพักผ่อนตามทางเข้าออกหรือ ผุคนหนาแน่น
การส่งเสริมพื้นที่เฉพาะของกลุ่มคนและเฉพาะเพศ		
ความหลากหลายของสินค้าและร้านค้า	การดึงดูดและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ผู้ค้าขายคงอยู่ภายในภาคต่อไป	การดูแลปกครองของเจ้าของภาคในรูปแบบอัยการที่ดี
ความเก่าแก่ของร้านค้า	การค้นหาสิ่งประกอบสำคัญทางพื้นที่ สถาปัตยกรรมโดยการนำสิ่งที่น่าสนใจหรือมีเสน่ห์ดึงดูดของสถาปัตยกรรมพื้นดินมาเลียนแบบหรือคัดลอกเพื่อมาใช้ในการออกแบบ	นำตัวอย่างสถาปัตยกรรมพื้นดินด้วยวัสดุจากธรรมชาติเป็นหลักมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ
ความรู้สึกอบอุ่น เป็นกันเอง	การสร้างพื้นที่ปิดล้อมต่อลูกค้าและบุคคลทั่วไป	การสร้างเส้นทางเดินด้วยระยะทางที่ไม่กว้างมากประมาณ 1-2 เมตร
	การออกแบบทางเดินแสงลอดผ่านภายในทางเดินจากการซ้อนทับกันของร้านค้าทำให้แสงภายในทางเดินสลัว	การจัดพื้นที่ร้านค้าให้ใกล้ชิดกันตามความต้องการของพ่อค้าแม่ค้า
	การคงรูปแบบพื้นดินอัดแน่น	หลังคาคลุมบริเวณทางเดินมีการเว้นไฟแสงสามารถลอดผ่าน
ความร่มรื่นและเป็นสบาย	การสร้างสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติภายในภาคให้เพิ่มขึ้น	ปลูกต้นไม้แทรกกระหว่างร้านค้าภายในพื้นที่หรือบริเวณทางเดิน
คนใช้พื้นที่เป็นจำนวนมากส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น	การประชาสัมพันธ์ความสำคัญของภาคด้วยควยทุงห้าบด	ติดป้ายความสำคัญ ที่มาและอัตลักษณ์ของภาคในส่วนของบริเวณคาน้ำทางเข้าที่มีการสัญจรผ่านหนาแน่นและไม่กีดขวางทางเดิน
ความเก่าแก่ของภาควัฒนธรรมในการซื้อขายเทศกาลและประเพณี		

ภาพ 5-15 แนวความคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในภาคพื้นดิน

แนวทางในการออกแบบพื้นที่และสถาปัตยกรรมภายในภาคพื้นดิน สามารถนำไปใช้ในการออกแบบพื้นที่ศูนย์รวมและรูปแบบร้านค้าภายในภาคได้ และยังคงอัตลักษณ์พื้นที่ทางกายภาพ

โดยผู้วิจัยได้นำแนวทางการออกแบบมาใช้ในการออกแบบพื้นที่กาด วัว ควายทุ่งฟ้าบด ในส่วนไม่มีความเป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่น และเป็นพื้นที่ ที่มีการใช้งานของผู้คนภายในพื้นที่จำนวนน้อย เพื่อเป็นตัวอย่างในการออกแบบ

5.2 แนวทางการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวชุมชน และเป็นแนวทางแก้ภาคพื้นถิ่นอื่น

การจัดสถานที่ท่องเที่ยวในแง่การอนุรักษ์ สิ่งที่ควรนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ ดำเนินการมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ สิ่งที่น่าท่องเที่ยวคาดหวังจะได้สัมผัส สิ่งที่น่าสนใจในชุมชนนั้นๆ คาดหวังจะให้เกิดขึ้น สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของประเทศหรือท้องถิ่น (ศิริ ฮามสุโพธิ์, 2543) ซึ่งหัวข้อ 5.2 แนวทางการอนุรักษ์ และส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นถิ่น ได้ส่งเสริมภาคให้ได้องค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 3 ประการแก่อัตลักษณ์พื้นถิ่นของกาดวัว ควายทุ่งฟ้าบด คือ

อัตลักษณ์ที่นักท่องเที่ยวคาดหวังจะได้สัมผัส คือ

- การอนุรักษ์อัตลักษณ์ทางการค้าขายที่แตกต่างจากภาคอื่นให้คงอยู่
- อัตลักษณ์พื้นถิ่นของกาดวัวควายทุ่งฟ้าบด ทั้งอัตลักษณ์พื้นที่กายภาพภาพและอัตลักษณ์พื้นที่ทางสังคม
- พื้นที่กาดวัวควาย และพื้นที่ค้าขายสินค้าเฉพาะอย่าง

อัตลักษณ์ที่ชุมชนคาดหวังจะให้เกิดขึ้น

- การส่งเสริมภาค ในการขยายพื้นที่ศูนย์รวมชุมชน
- ส่งเสริมพื้นที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้งานภายในกาดวัวควายทุ่งฟ้าบด ที่เข้มแข็ง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในพื้นที่ เพื่อการทำกิจกรรมร่วมทางชุมชน หรือการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน

อัตลักษณ์ที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากร และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

- การรักษารูปแบบร้านค้าสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นและสร้างแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจในร้านค้าพื้นถิ่น
- การสร้างสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
- การแบ่งเว้นพื้นที่ว่างสำหรับการชมบรรยากาศและทัศนียภาพภายในกาด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อสร้างพื้นที่ให้เป็นสนับสนุนต่อการท่องเที่ยวชุมชนมากขึ้น มีดังนี้

- 1) ควรจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้พอเพียงภายในพื้นที่ศูนย์รวมภายในกาด

- 2) การประชาสัมพันธ์แก่ชุมชนอื่นๆ หรือภายในเมืองถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่น่าสนใจในการมาท่องเที่ยว
- 3) การทำป้ายคำแนะนำ หรือพื้นที่แสดงการแนะนำ เพื่อการให้รับรู้ถึงความสำคัญของพื้นที่และอัตลักษณ์ของภาค และ เพื่อชี้แจงข้อพึงปฏิบัติเมื่อเข้าไปท่องเที่ยวในสถานที่นั้น
- 4) อาจมีการจัดสร้างร้านจำหน่ายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองภายในภาค
- 5) การรักษาความสะอาดและการรักษาความปลอดภัยที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อความปลอดภัยและสบายใจของผู้ที่มาท่องเที่ยว

แนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นที่ทั้งหมด รวมถึงการเพิ่มองค์ประกอบส่วนภายในภาค เพื่อให้ภาควัวควายทุ่งฟ้าบด มีความสมบูรณ์ในการศูนย์กลางทางชุมชน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และเป็นแนวทางแก่ภาคนัดพื้นที่อื่นที่ต้องการสร้างภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนได้

5.3 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ภาควัวควายเป็นภาคพื้นที่เป็นแหล่งซื้อขายของทุกชนิดรวมทั้งวัวและควายที่ตอบสนองต่อสังคมเกษตรกรรม แม้ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนมีการจัดตั้งภาควัวควายหลายแห่ง แต่ภาควัวควายทุ่งฟ้าบดถือเป็นพื้นที่ซื้อขายแลกเปลี่ยนวัวควาย สินค้าอุปโภคและบริโภคที่สำคัญไม่เฉพาะแต่อำเภอสันป่าตอง แต่รวมถึงอำเภอและจังหวัดอื่น ในการตั้งภาคแต่ละครั้งมีเงินหมุนเวียนภายในภาคมากกว่าสิบล้านบาท ที่แสดงศักยภาพความเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นที่มีเงินหมุนเวียนสูงที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่พ่อค้าแม่ค้าทั้งจากในท้องถิ่นและพ่อค้าแม่ค้าเร่ขายที่มาจากภายในเมือง

ภาควัวควายมีบทบาทสำคัญที่เอื้อประโยชน์แก่ทั้งเมืองและชนบทที่เป็นเหตุผลทำให้ภาคมีศักยภาพในการดำรงอยู่ได้ ภาควัวควายทุ่งฟ้าบดและภาควัวควายอื่นสามารถเชื่อมต่อการผลิตผลที่ชุมชนชนบทเป็นผู้ผลิตและชุมชนเมืองเป็นผู้บริโภค ทั้งนี้วัวควาย สินค้าทางเกษตรกรรมหัตถกรรมที่มีต้นทุนไม่สูงเพราะผลิตขายเองโดยไม่ผ่านคนกลาง แม้ว่าระบบจะเปลี่ยนแปลงจากระบบการผลิตเพื่อการเกษตรเป็นการผลิตเพื่อบริโภคเป็นหลักที่ทำให้วัวควายเปลี่ยนบทบาทไปแต่การค้าวัวควายยังคงเป็นรายได้เสริมของชาวนานอกเหนือจากผลผลิตเกษตรกรรมที่อาจมีรายได้ไม่แน่นอนตามสภาพธรรมชาติ ภาควัวควายจึงตอบสนองความต้องการเลี้ยงชีพของเกษตรกรและความต้องการบริโภคของชุมชนเมือง

นอกจากนี้พื้นที่กาดวัวควายยังประกอบด้วยการค้าหลากหลายของพ่อค้าแม่ค้าที่นำสินค้าเหลือผลิตจากเมืองมากระจายให้ชนบทได้ใช้ในราคาไม่แพง จึงเห็นได้ว่า ทั้งพ่อค้าแม่ค้า สินค้าจากภายในท้องถิ่นและจากภายในเมืองมีการหมุนเวียนซึ่งกันและกัน แม้ผู้ใช้ปัจจุบันเป็นคนภายในท้องถิ่นจากอำเภอสันป่าตองและชุมชนใกล้เคียง หากกาดได้รับการส่งเสริมให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวชุมชนมากขึ้น ย่อมสามารถที่จะดึงดูดผู้คนจากภายในเมือง หรือจากต่างภูมิภาคมาท่องเที่ยวกาดได้ ซึ่งผลการวิจัยเรื่องการส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นถิ่นของกาดวัวควายทุ่งฟ้าบดที่ค้นพบนี้ได้แสดงแนวทางการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยของการส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นถิ่นของกาดวัวควายทุ่งฟ้าบด โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเชิงกายภาพและสังคมของกาดทุ่งฟ้าบด ได้ผลสังเคราะห์อัตลักษณ์พื้นถิ่นที่เป็นเฉพาะเจาะจงหรือเกิดเฉพาะถิ่น (Endemic) ทำให้มีความแตกต่างไม่เหมือนใคร (Unique) ที่มาส่งเสริมและอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งเป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นทางกายภาพและสังคม 10 หัวข้อ แบ่งเป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นทางกายภาพ 4 หัวข้อ คือ พื้นที่ศูนย์รวมขนาดใหญ่ และทำเลที่ตั้งดี พื้นที่เปลี่ยนผ่านและเชื่อมต่อ ความหลากหลายของสินค้าและรูปแบบร้านค้า และการจัดวางสภาพแวดล้อมตามวิถีพื้นถิ่นชนบท และอัตลักษณ์พื้นถิ่นทางสังคม 6 หัวข้อ คือ พื้นที่ร่วมของคนท้องถิ่นและต่างถิ่น ความเก่าแก่ของกาดและการสืบทอดประเพณีการซื้อขายจากรุ่นสู่รุ่น พื้นที่เฉพาะของกลุ่ม เพศ วัย ปฏิสัมพันธ์ของสังคมชนบทที่อบอุ่น ใกล้ชิด กันเอง การค้าวัวควาย และสินค้าเฉพาะ ที่มีช่วงเวลาเปิดทั้งช่วงเช้า และบทบาทการเป็นพื้นที่ทางสังคมสำหรับกิจกรรมตามเทศกาลและประเพณีท้องถิ่น ซึ่งอัตลักษณ์พื้นถิ่นทั้งหมดทำไปสร้างแนวทางเพื่อส่งเสริมและการอนุรักษ์ให้มีความเด่นชัดของความเฉพาะถิ่น (Endemic) เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจการท่องเที่ยวให้คงอยู่ไม่ให้เกิดการทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไปโดยคงรูปแบบใกล้เคียงอัตลักษณ์พื้นถิ่น

จากอัตลักษณ์พื้นถิ่นของกาดวัวควายทุ่งฟ้าบดที่ค้นพบทั้งหมดนำมาสร้างความเด่นชัดจากแนวทางการส่งเสริมและอนุรักษ์ เป็นการนำจุดเด่นและการจัดการของพื้นที่ธรรมชาติและทรัพยากรให้ดำรงอยู่และเป็นจุดสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวซึ่งการท่องเที่ยวสร้างนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนทำได้โดยการส่งเสริมการจัดพื้นที่ สถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อมให้ได้บรรยากาศพื้นถิ่นมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมและเพิ่มพื้นที่เชื่อมผ่านภายในกาดเพื่อเชื่อมต่อพื้นที่สำหรับการรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากยิ่งขึ้นจากการส่งเสริมอัตลักษณ์ให้เป็นจุดเด่นในการดึงดูด การประชาสัมพันธ์ผู้คนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวให้รับรู้ถึงอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่สามารถจดจำและนำไปบอกต่อผู้อื่นให้มาเที่ยวต่อไป เป็นส่วนสำคัญให้คนนอกชุมชนสนใจและมาท่องเที่ยวกาดมากยิ่งขึ้น

การส่งเสริมอัตลักษณ์ของภาควิศวะควายทุ่งฟ้าบดให้เด่นชัดยิ่งขึ้นสามารถสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวชุมชนมากขึ้น เนื่องจากพื้นที่ของภาคเองปัจจุบันมีศักยภาพที่เป็นศูนย์ทางเศรษฐกิจภายในชุมชน อีกทั้งเป็นพื้นที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างระบบการผลิตเนื้อวัว ควายเพื่อการบริโภคของชุมชนเมืองและชุมชนชนบท รวมทั้งเป็นแหล่งระบายสินค้าอุปโภค บริโภคทั่วไปจากเมืองสู่ชุมชน เป็นพื้นที่ศูนย์รวมทางสังคมในการพบปะของผู้คนและกิจกรรมตามเทศกาลและวัฒนธรรมของชุมชน การเป็นศูนย์รวมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนรวมถึงอัตลักษณ์พื้นที่ที่มีความโดดเด่นไม่เหมือนพื้นที่อื่นนี้นับเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สามารถพัฒนาต่อเพื่อให้ภาคมีศักยภาพในการเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวชุมชนมากยิ่งขึ้น อันเป็นแนวทางในการรักษาภาควิศวะควายพื้นถิ่นให้สามารถดำรงภายใต้การเปลี่ยนแปลงได้อย่างยั่งยืน

ผลวิจัยของภาคทุ่งฟ้าบดนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์สำหรับภาคพื้นถิ่นอื่นๆ โดยพัฒนาภาคตามวิถีพื้นถิ่นแบบค่อยเป็นค่อยไปเพราะภาคพื้นถิ่นมิได้ใช้ต้นทุนสูงในการจัดสร้าง หากเจ้าของภาคมีการจัดสรรงบประมาณบางส่วนนำไปใช้ในพัฒนาภาคเป็นลำดับในแต่ละปี โดยไม่ต้องพัฒนาพื้นที่ภาคภายในครั้งเดียว โดยควรพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้มีความเด่นชัดยิ่งขึ้น เพื่อดึงดูบุคคลจากท้องถิ่นอื่นเข้ามาท่องเที่ยวภายในชุมชนของภาคต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในการส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นถิ่นของภาควิศวะควายทุ่งฟ้าบด เชียงใหม่ มีการลำดับเนื้อหาตั้งแต่วัตถุประสงค์ถึงผลการสังเคราะห์ที่มีความต่อเนื่องของข้อมูลและสามารถแสดงผลชัดเจน (Explicit) ของอัตลักษณ์พื้นถิ่นของภาควิศวะควายในหลากหลายมิติที่แตกต่างจากการศึกษาภาควิศวะควายและภาคอื่นทั่วไป ผลการศึกษาที่ออกมาเป็นหัวข้อของอัตลักษณ์ที่ชัดเจนอย่างมีแนวทางและวิธีวิจัยที่เป็นขั้นเป็นตอนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ในส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในสาขาวิชาสถาปัตยกรรมและสาขาวิชาอื่นๆ

ดังนี้

1. งานวิจัยนี้เป็นงานระดับย่อย (Micro Scale) ที่มองจากในออกนอก (Inside Out) ควรมีการศึกษาระดับกว้าง (Macro Scale) และจากนอกสู่ใน (Outside In) เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบให้ได้การต่อยอดความรู้อย่างยิ่ง
2. ในการศึกษาพื้นที่เชิงมานุษยวิทยา เป็นการมองความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตของพื้นที่ ที่แบ่งออกเป็น 3 ลำดับชั้น ระหว่าง พื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่ทางสังคม และ พื้นที่ทางอภิปราย ในงานวิจัยนี้ทำการศึกษาเพียงพื้นที่ทางกายภาพและพื้นที่ทางสังคม

หากมีการทำวิจัยต่อไป ควรศึกษาในส่วนพื้นที่ทางอภิปรายญา ภายในภาควิคควายท่ง ฟ้ายบค ด้้แก่ ความเชื่อในการค้าขาย การครอบครองพื้นที่ทางเพศ การปกครองภายใน พื้นที่ระหว่างเจ้าของตลาดและผู้ค้าขาย เป็นต้น ซึ่งหากมีการศึกษาครบทั้ง 3 ลำดับชั้น การศึกษาความสัมพันธ์ของพื้นที่เชิงมานุษยวิทยาภายในภาควิคควายท่งฟ้ายบค จะมีความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

3. งานวิจัยพบพื้นที่สำหรับเด็กภายในภาคที่ยังไม่ได้ลงรายละเอียดควรมีการศึกษาเพิ่มเติมให้เกิดการพัฒนาเพิ่มขึ้น
4. ควรศึกษารูปแบบการค้าขายเคลื่อนที่ภายในภาคที่มีร้านค้าถาวรแต่ใช้การสร้างใหม่ทุกครั้งซึ่งมีอัตลักษณ์รูปแบบการขายที่แตกต่างจากร้านค้าประจำพื้นที่ที่ควรศึกษาเพิ่มเติม
5. ควรศึกษาเพื่อขยายความเรื่องประเพณีการซื้อขายที่สืบทอดรุ่นต่อรุ่นเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ในการค้าขายและสร้างอนุรักษ์และส่งเสริมให้คงอยู่ต่อไป
6. การเจาะกลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูลภายในภาคเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ความสมบูรณ์ของผลการศึกษาเพิ่มขึ้น
7. การวัดผลจากการออกแบบพื้นที่และสถาปัตยกรรมจากแนวทางการออกแบบ เพื่อทดสอบการรับรู้อัตลักษณ์พื้นที่ภายในพื้นที่ ซึ่งสามารถนำผลที่ได้มาใช้ในการแก้ไขให้แนวทางการออกแบบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
8. แนวทางในการทำวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้กับการหาอัตลักษณ์ของพื้นที่ภาคท้องถิ่นอื่นได้ โดยการเปลี่ยนตัวแปรสำคัญต่างๆ ให้เหมาะสมสำหรับบริบทสภาพแวดล้อมของพื้นที่นั้น